

ΑΣΚΗΣΗ ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΕΝΟΣ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΙΚΩΝ
ΔΕΙΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2022

«ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ» , του Αργύρη Χιόνη

«Θα 'ρθεί καιρός

που θα στερέψει η θάλασσα

και θα γενούν τα πλοία

καραβάνια

και θα γενεί η ψυχή μας

έρημος

κι οι γλάροι

κατοικίδια όνειρα.

Θα 'ρθεί καιρός

που θάνατος

δεν θα 'ναι πια ο βυθός

αλλά ο ήλιος

και νοσταλγία

όχι η στεριά

μα το νερό.

Τότε

και τ' όνειρο

θ' αλλάξει χρώμα·

δεν θα 'ναι πια γαλάζιο

αλλά κίτρινο.»

ΕΡΩΤΗΜΑ ΠΟΥ ΔΙΑΤΥΠΩΘΗΚΕ:

Γ1. Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το περιεχόμενο της « Προφητείας» του Αργύρη Χιόνη; Τεκμηριώστε την απάντησή σας με τρεις κειμενικούς δείκτες. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποίημα περιλαμβάνεται σε συλλογή του 1966 θεωρείτε ότι η «Προφητεία» του επαληθεύεται στην εποχή μας; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ :

Το σπουδαίο προφητικό ποίημα του Αργύρη Χιόνη, το οποίο γράφτηκε το 1966 έχει ως θεματικό κέντρο την κλιματική αλλαγή, που θα συντελεστεί, εξαιτίας της υπερθέρμανσης του πλανήτη και της περιβαλλοντικής καταστροφής από τις πυρκαγιές (θα στερέψει η θάλασσα..., θάνατος δεν θα ναι πια ο βυθός, αλλά ο ήλιος..., τ' όνειρο θ' αλλάξει χρώμα' δε θα ναι πια γαλάζιο αλλά κίτρινο...). Ειδικότερα, η επανειλημμένη χρήση της χρονικής βαθμίδας του μέλλοντα (θα 'ρθει καιρός, θα γενεί, θ' αλλάξει χρώμα) καταγράφει την έντονη ανησυχία του ποιητικού υποκειμένου για την επερχόμενη περιβαλλοντική καταστροφή. Μάλιστα, η χρήση του σχήματος λόγου της επανάληψης (θα 'ρθει...) προσδίδει ένταση στα λεγόμενα του συγγραφέα και δίνει έμφαση στην καταστροφή του περιβάλλοντος, την οποία θεωρεί αναπόφευκτη. Παράλληλα, μέσω του συγκεκριμένου σχήματος λόγου επιχειρεί να επιστήσει την προσοχή και την ευαισθητοποίηση του αναγνώστη. Τέλος, η χρήση των μεταφορών (θάνατος θα είναι ο ήλιος και νοσταλγία το νερό και το όνειρο δε θα ναι πια γαλάζιο αλλά κίτρινο) υποδηλώνει την μελλοντική υπερθέρμανση του πλανήτη, όπου ο ήλιος αντί για πηγή ζωής θα επιφέρει το θάνατο εξαιτίας της υπερϊώδους ακτινοβολίας, που θα υπερθερμάνει τον πλανήτη, θα επιφέρει σωματικές ασθένειες, θα προκαλέσει λειψυδρία και ερημοποίηση ορισμένων περιοχών και ως απότοκο, θα υποβαθμίσει την ποιότητα και το προσδόκιμο ζωής των ανθρώπων.

Το εν λόγω ποίημα έχει ένα έντονο προφητικό και επικαιρικό χαρακτήρα, εάν κρίνουμε ότι γράφτηκε περίπου εξήντα χρόνια πριν, όπου ακόμα οι συνέπειες από την υπερεκμετάλλευση του πλανήτη και την αλόγιστη περιβαλλοντική μόλυνση δεν ήταν ακόμα εμφανείς. Δυστυχώς, το φαινόμενο του «θερμοκηπίου» και η συνεχής εκδήλωση πυρκαγιών αποτελούν τη νούμερο ένα απειλή του ανθρώπου, όσον αφορά την επιβίωσή του στον πλανήτη. Καταληκτικά, οι δασικές εκτάσεις καταστρέφονται από την πύρινη λαίλαπα, οι δερματικές και αναπνευστικές ασθένειες από την υπερθέρμανση του πλανήτη πολλαπλασιάζονται, η περιβαλλοντική μετανάστευση έχει ήδη ξεκινήσει, η ερημοποίηση πολλών περιοχών φαντάζει πραγματικότητα, οι πάγοι στους πόλους λιώνουν και η στάθμη της θάλασσας ανεβαίνει επικίνδυνα. Πόσο λοιπόν πιο προφητικό το ποίημα του Αργύρη Χιόνη;